

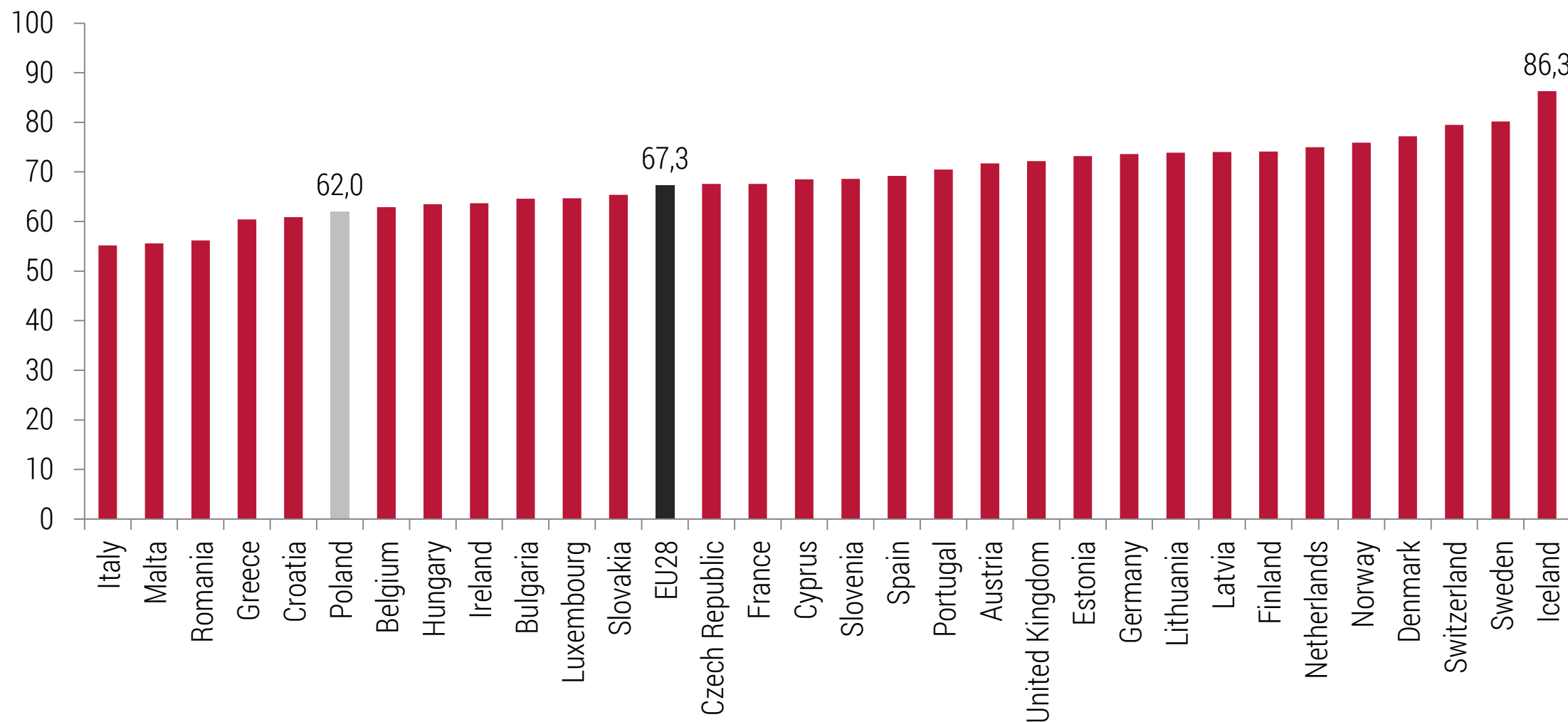
Przyczyny niskiej aktywności zawodowej kobiet w Polsce

Iga Magda

Aneta Kiełczewska

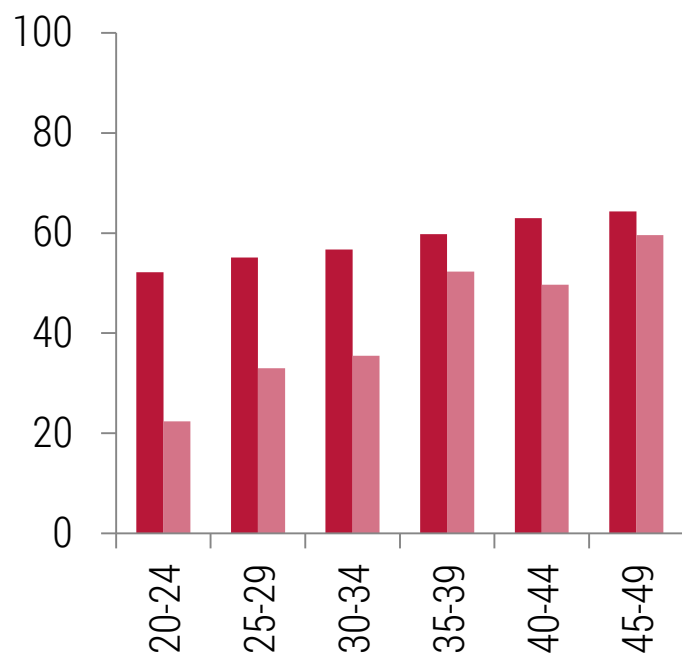
Współczynnik aktywności zawodowej kobiet 15-64, 2016

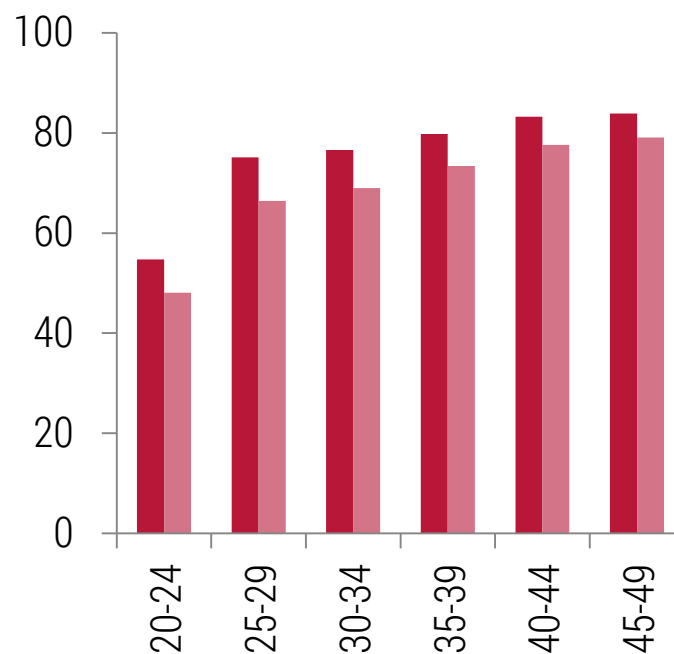
Aktywność zawodowa kobiet w Polsce a średnio w UE

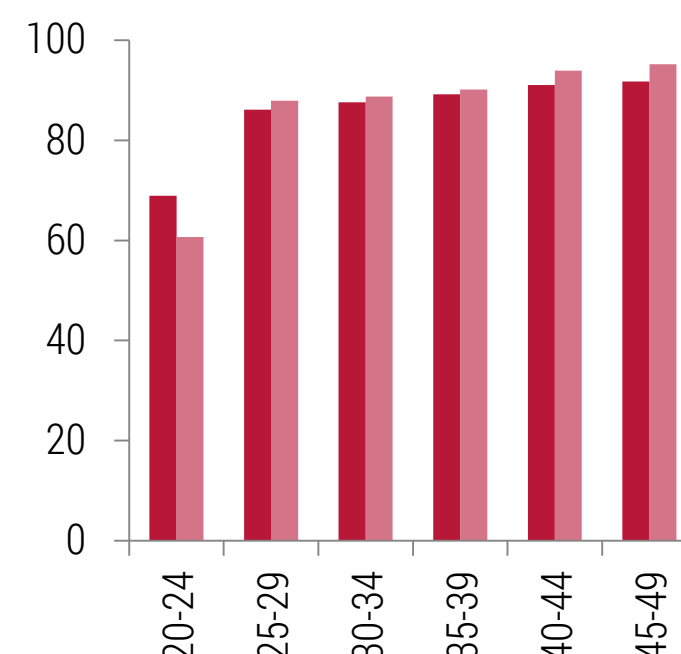
Wykształcenie niskie

Wykształcenie średnie

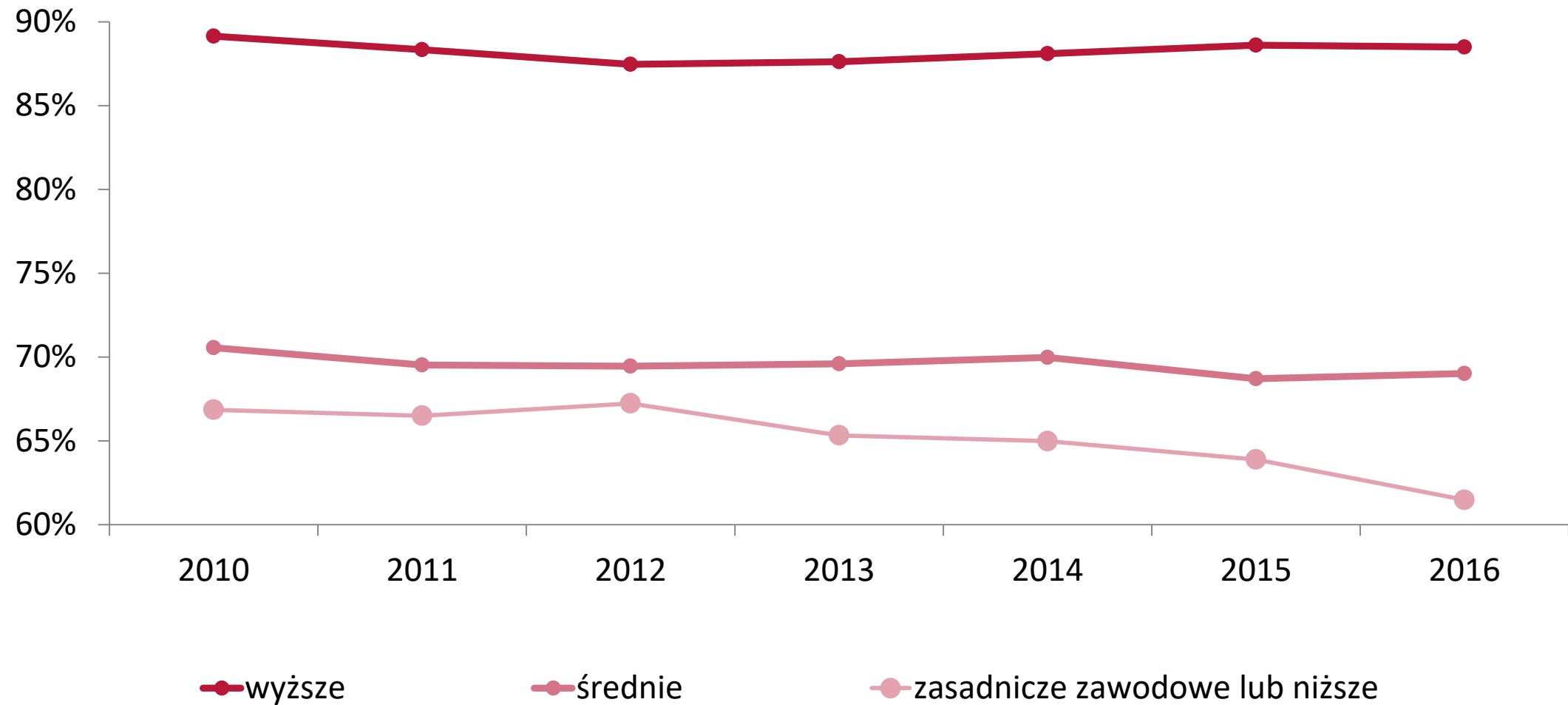

Wykształcenie wyższe

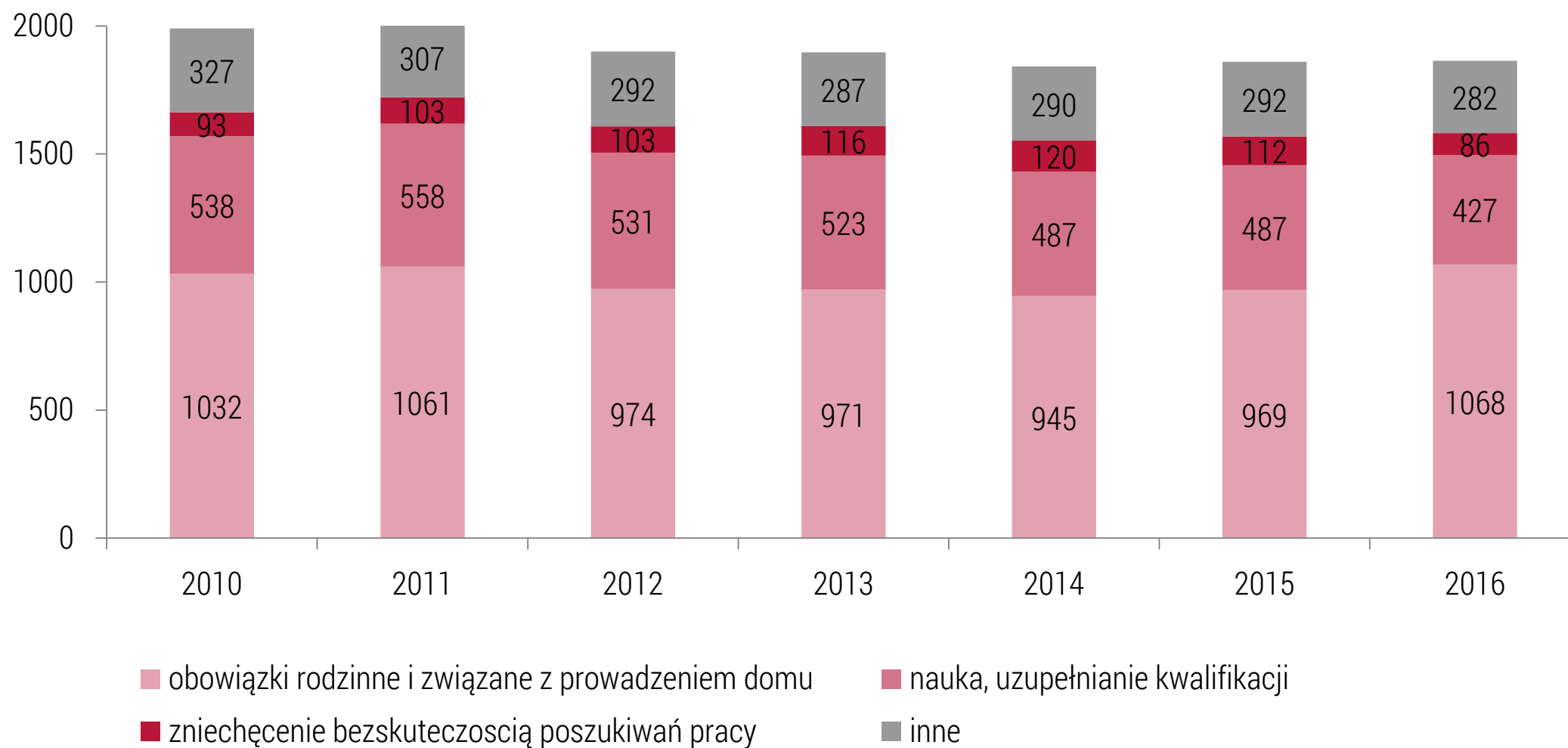

■ UE ■ Polska

Współczynnik aktywności, 2010 – 2016, kobiety 20-49

Przyczyny bierności – kobiety w wieku 20–49 lat (tys.), 2016 . | :

Jakie są przyczyny bierności zawodowej kobiet w prime-age? . | :

- W 2016 roku ok. 1,8 (25%) mln kobiet w wieku 20-49 lat było nieaktywnych zawodowo
- Identyfikacja grup o podobnym charakterze bierności – analiza skupień
- Inspiracja – bariery zatrudnienia z „Faces of Joblessness: Characterising Employment Barriers to Inform Policy” (Fernandez, Immervoll, Pacifico & Thévenot; 2016)

Niska/ograniczona zdolność do podjęcia zatrudnienia

- Niski poziom umiejętności
- Niedostateczne doświadczenie zawodowe
- Ograniczenia zdrowotne
- Obowiązki opiekuńcze
- Nauka/studia

Niska atrakcyjność zatrudnienia

- Dochód spoza własnej pracy

Ograniczenia rynku pracy

- Trudności w znalezieniu pracy

- Dane z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności za 2016 rok, 13 537 obserwacji
- Analiza skupień metodą k-średnich
- Miara podobieństwa (dla zmiennych binarnych): miara Jaccarda – nie bierze pod uwagę połączonych zer (*negative matches*)
- Optymalna liczba grup: 9

Grupa A: nauka

	Grupa A	Ogółem
Brak doświadczenia zawodowego	90	45
Niskie wykształcenie	5	36
Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwań pracy	2	5
Uczennica lub studentka	89	26
Pracujący partner	2	48
Opieka nad dziećmi	0	28
Opieka nad osobami starszymi	1	6
Gospodarstwo rolne	15	11
Rok wcześniej poza zatrudnieniem	97	94
Choroba lub niepełnosprawność	0	12
Otrzymywanie świadczeń społecznych	9	28
Liczba kobiet [tys.]	485	1791
Odsetek [%]	27	100

- Większość grupy uczy się lub studiuje; a także nie pracowała rok wcześniej i nie ma żadnego doświadczenia zawodowego
- Kobiety młode, będące jeszcze przed rozpoczęciem kariery zawodowej
- Nadreprezentacja kobiet z dużych miast, ale nadal 40% z nich mieszka na wsi

Grupa B: opieka nad dziećmi

	Grupa B	Ogółem
Brak doświadczenia zawodowego	19	45
Niskie wykształcenie	14	36
Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwań pracy	0	5
Nauka/studia	2	26
Pracujący partner	91	48
Opieka nad dziećmi	100	28
Opieka nad osobami starszymi	0	6
Gospodarstwo rolne	11	11
Rok wcześniej poza zatrudnieniem	93	94
Choroba lub niepełnosprawność	0	12
Otrzymywanie świadczeń społecznych	23	28
Liczba kobiet [tys.]	328	1791
Odsetek [%]	18	100

- Przyczyną bierności jest opieka nad dziećmi; rodzinę utrzymuje pracujący partner
- Częściej matki młodszych dzieci (60% do 3 r.ż.)
- Połowa tej grupy to kobiety żyjące na wsi
- 42% przestało pracować ze względu na opiekę nad dziećmi, 39% z innych przyczyn, a 19% nigdy nie pracowało

Grupa C: pobieranie świadczeń społecznych i opieka nad dziećmi . | :

	Grupa C	Ogółem
Brak doświadczenia zawodowego	13	45
Niskie wykształcenie	68	36
Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwań pracy	4	5
Nauka/studia	1	26
Pracujący partner	19	48
Opieka nad dziećmi	76	28
Opieka nad osobami starszymi	0	6
Gospodarstwo rolne	5	11
Rok wcześniej poza zatrudnieniem	92	94
Choroba lub niepełnosprawność	0	12
Otrzymywanie świadczeń społecznych	94	28
Liczba kobiet [tys.]	169	1791
Odsetek [%]	9	100

- Świadczenia społeczne jako źródło utrzymania; w większości kobiety o niskim wykształceniu, niepracujące ze względu na opiekę nad dziećmi (często starszymi)
- Efekt dochodowy świadczeń społecznych
- Niskie oczekiwane wynagrodzenie z pracy + potencjalne koszty opieki nad dziećmi
- Nie pracują średnio od 7 lat
- Stosunkowo dużo kobiet z trójką lub więcej dzieci (28% w stosunku do 10% ogółem wśród wszystkich biernych)

Grupa D: niskie wykształcenie i zniechęcenie w poszukiwaniu pracy

	Grupa D	Ogółem
Brak doświadczenia zawodowego	0	45
Niskie wykształcenie	100	36
Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwań pracy	17	5
Nauka/studia	1	26
Pracujący partner	79	48
Opieka nad dziećmi	0	28
Opieka nad osobami starszymi	7	6
Gospodarstwo rolne	10	11
Rok wcześniej poza zatrudnieniem	92	94
Choroba lub niepełnosprawność	12	12
Otrzymywanie świadczeń społecznych	12	28
Liczba kobiet [tys.]	178	1791
Odsetek [%]	10	100

- Grupa kobiet z niskim wykształceniem; większość z nich posiada pracującego partnera
- Przyczyną niepracowania nie jest opieka nad dziećmi
- Stosunkowo duża część nie szuka pracy ze względu na zniechęcenie bezskutecznością poszukiwań
- Najdłuższy średni okres pozostawania bez pracy wśród wszystkich grup – 10 lat; kobiety średnio najstarsze – 40 lat
- Średni staż pracy to 10 lat; różne przyczyny zaprzestania ostatniej pracy
- Trudności z powrotem na rynek pracy
- Nadreprezentacja wsi

Grupa E: też zniechęcenie, ale wykształcenie co najmniej średnie

	Grupa E	Ogółem
Brak doświadczenia zawodowego	0	45
Niskie wykształcenie	0	36
Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwań pracy	12	5
Nauka/studia	4	26
Pracujący partner	83	48
Opieka nad dziećmi	0	28
Opieka nad osobami starszymi	10	6
Gospodarstwo rolne	7	11
Rok wcześniej poza zatrudnieniem	92	94
Choroba lub niepełnosprawność	10	12
Otrzymywanie świadczeń społecznych	7	28
Liczba kobiet [tys.]	226	1791
Odsetek [%]	13	100

- Grupa bardzo podobna do grupy D
- Różnica w wykształceniu – tutaj kobiety ze średnim (68%) lub wyższym (32%)
- Trudności z powrotem na rynek pracy, pomimo wykształcenia
- Nadreprezentacja dużych miast

Grupa F: brak doświadczenia zawodowego i pracujący partner

	Grupa F	Ogółem
Brak doświadczenia zawodowego	100	45
Niskie wykształcenie	75	36
Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwań pracy	8	5
Nauka/studia	1	26
Pracujący partner	80	48
Opieka nad dziećmi	28	28
Opieka nad osobami starszymi	9	6
Gospodarstwo rolne	12	11
Rok wcześniej poza zatrudnieniem	100	94
Choroba lub niepełnosprawność	4	12
Otrzymywanie świadczeń społecznych	26	28
Liczba kobiet [tys.]	179	1791
Odsetek [%]	10	100

- Kolejna grupa kobiet, z których większość ma niskie wykształcenie i mieszka z pracującym partnerem
- Kobiety w tej grupie nie posiadają żadnego doświadczenia zawodowego
- Średni wiek to 33 lata
- Najczęściej nie szukają pracy z innych (niż opieka nad dziećmi albo innymi osobami) powodów osobistych lub rodzinnych (48%) lub ze względu na opiekę nad dziećmi (28%)
- 1/5 to kobiety bezdzietne, pozostałe posiadają dzieci w różnym wieku
- Nadreprezentacja wsi

Grupa G: choroba lub niepełnosprawność

	Grupa G	Ogółem
Brak doświadczenia zawodowego	57	45
Niskie wykształcenie	73	36
Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwań pracy	0	5
Nauka/studia	2	26
Pracujący partner	10	48
Opieka nad dziećmi	0	28
Opieka nad osobami starszymi	0	6
Gospodarstwo rolne	13	11
Rok wcześniej poza zatrudnieniem	94	94
Choroba lub niepełnosprawność	100	12
Otrzymywanie świadczeń społecznych	57	28
Liczba kobiet [tys.]	163	1791
Odsetek [%]	9	100

- Kobiety nieposzukujące pracy ze względu na chorobę lub niepełnosprawność
- Średni wiek to 36 lat, a staż pracy – 13 lat

Grupa H: opieka nad osobami starszymi

	Grupa H	Ogółem
Brak doświadczenia zawodowego	15	45
Niskie wykształcenie	35	36
Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwań pracy	0	5
Nauka/studia	2	26
Pracujący partner	52	48
Opieka nad dziećmi	0	28
Opieka nad osobami starszymi	93	6
Gospodarstwo rolne	5	11
Rok wcześniej poza zatrudnieniem	78	94
Choroba lub niepełnosprawność	0	12
Otrzymywanie świadczeń społecznych	85	28
Liczba kobiet [tys.]	55	1791
Odsetek [%]	3	100

- Kobiety niepracujące ze względu na opiekę nad osobami starszymi; często utrzymujące się ze świadczeń społecznych
- Stosunkowo niewielka grupa, ale nadal jest to 55 tys. kobiet
- Tylko połowa z nich żyje z pracującym partnerem
- Różne przyczyny odejścia z ostatniej pracy, niekoniecznie opieka nad osobami starszymi
- Nie pracują średnio od 6 lat
- Dla 76% głównym źródłem utrzymania są świadczenia społeczne, 14% pozostaje na utrzymaniu

Grupa I: gospodarstwo rolne, rok wcześniej pracowały

	Grupa I	Ogółem
Brak doświadczenia zawodowego	0	45
Niskie wykształcenie	20	36
Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwań pracy	10	5
Nauka/studia	16	26
Pracujący partner	61	48
Opieka nad dziećmi	34	28
Opieka nad osobami starszymi	0	6
Gospodarstwo rolne	100	11
Rok wcześniej poza zatrudnieniem	0	94
Choroba lub niepełnosprawność	12	12
Otrzymywanie świadczeń społecznych	27	28
Liczba kobiet [tys.]	8	1791
Odsetek [%]	0,4	100

- Wszystkie kobiety z gospodarstw domowych, które posiadają gospodarstwo rolne i wszystkie rok wcześniej pracowały
- Najmniej liczna grupa
- Zarówno kobiety bezdzietne (41%), jak i posiadające dzieci (w różnym wieku)
- Różne przyczyny zaprzestania ostatniej pracy (jeżeli była), nie pracują średnio od ok. pół roku
- Prawie połowa zarejestrowana w urzędzie dla bezrobotnych

Potrzeba zróżnicowanych działań adekwatnych do barier aktywności . | :

Grupa A: nauka
[27%, 485 tys.]

- Poprawa elastyczności i opłacalności pracy (klin podatkowy, płaca minimalna)
- Ułatwienia w podjęciu pierwszej pracy

Potrzeba zróżnicowanych działań adekwatnych do barier aktywności . | :

Grupa B: opieka nad
dziećmi

[18%, 328 tys.]

- Opieka instytucjonalna
- Wsparcie matek w utrzymaniu/zdobyciu kwalifikacji
- Promowanie pracy w niepełnym wymiarze, elastyczności czasu pracy

Potrzeba zróżnicowanych działań adekwatnych do barier aktywności . | :

Grupa C: opieka nad
dziećmi, świadczenia
społeczne
[9%, 169 tys.]

- Opieka instytucjonalna
- Wsparcie procesu powrotu, nabycia kwalifikacji, doradztwo zawodowe
- Podniesienie opłacalności pracy

Potrzeba zróżnicowanych działań adekwatnych do barier aktywności . | :

Grupy D, E: trudności
z powrotem na rynek
pracy [23%, 404 tys.]

Grupa F: brak
doświadczenia
zawodowego
[10%, 179 tys.]

- Wsparcie w rozwoju kwalifikacji
- Pomoc w powrocie/wejściu na rynek pracy (lepsze pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe)
- Poprawa opłacalności pracy

Iga Magda

iga.magda@ibs.org.pl

